

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou ve věci

žalobce: **V. P.**, narozený dne X. X. X
bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 5. 2023, č. j.: MPSV-2023/106278-911

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 5. 2023, č. j. MPSV-2023/106278-911 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo zamítnuto jeho odvolání a bylo potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 28. 2. 2023, č. j. 7384/2023/AAF (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), kterým bylo rozhodnuto o nepřiznání dávky pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení na základě žádosti ze dne 31. 1. 2023.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce namítal, že žalovaný při posouzení nároku pominul porovnání příjmů s náklady na bydlení, které v daném období činily 15 345 Kč. Zásadní vada spočívá v tom, že při použití Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

§ 33 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb. žalovaný porovnává započitatelný příjem pouze s 1,3 násobkem částky živobytí místo aby odečetl odůvodněné náklady na bydlení a výsledek porovnal s částkou živobytí. V ust. § 33 odst. 2 není uvedeno, že započitatelný příjem má být snížen o náklady na bydlení; měla-li by druhá věta tohoto ustanovení být chápána jako zmírnění podmínky nároku na příspěvek na živobytí, nemůže to vést k tomu, že žadateli v důsledku nepřiznání doplatku zůstane po úhradě odůvodněných nákladů částka nižší než částka živobytí, jinak by totiž nemělo smysl ust. § 2 odst. 2 písm. b) zákona č. 111/2006 Sb., které rovněž definuje stav hmotné nouze spočívající pouze v nedostatku prostředků k úhradě bydlení. Poukázal na nálezy Ústavního soudu ze dne 4. 2. 1997 Pl. ÚS 21/96 o možnosti odchýlení se od doslovného znění, vyžaduje-li to smysl ustanovení, soud navrhl postup dle § 64 zákona č. 182/1993 Sb.

3. K poslednímu odstavci napadeného rozhodnutí (chyba spočívající v opomenutí snížit započitatelný příjem o tzv. přiměřené náklady, která neměla vliv na správnost) namítal, že institut přiměřených nákladů je důsledkem ideje, že nikdo by neměl za bydlení platit více, než třetinu svých příjmů, a pokud ano, měl by mu být rozdíl mezi tím a skutečnou částkou poskytnut formou dávky. Pokud se však zohledňují pouze náklady do výše nákladů přiměřených, ačkoli reálné náklady jsou mnohem vyšší, a podle toho se určuje nárok či výše dávky, je to nesmysl. Poukázal na to, že v ČR dosud neexistuje institut sociálního bydlení, na což poukázal i Ústavní soud (II. ÚS 2533/2020, 25. 4. 2023), žadatelé užívající k bydlení ubytovny jsou odkázáni na doplatek na bydlení, protože úřady práce jim odmítají přiznávat příspěvek na bydlení.
4. Nelze přehlédnout, že ačkoli součet příjmů matky žalobce a žalobce bez redukcí tj. 16 852 Kč a 8 6992 Kč, 5 703 Kč a 1 282 Kč (1/3 z 3 846 Kč), jež činí 32 529 Kč, tak byť po odečtení nákladů na bydlení 15 345 Kč dosahuje 15 749 Kč a zřetelně překračuje částku živobytí, stále je zejména vzhledem k prudce rostoucí inflaci na hranici ohrožení chudobou. V případě započitatelného příjmu a odůvodněných nákladů (13 629 Kč) zůstane 5 723 Kč a je tak splněna i podmínka dle § 33 odst. 1 písm. b) zákona č. 111/2006 Sb., překážkou je pouze nepřiznání příspěvku na živobytí. I z toho je zřejmý stav hmotné nouze resp. nutnost ústavně konformního výkladu zákona č. 111/2006 Sb. (i v souladu s Úmluvou o právech osob se zdravotním postižením).
5. Z uvedených důvodů žalobce navrhl zrušení prvostupňového i napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný uvedl, že žalobci nebyla za měsíc leden 2023 přiznána dávka příspěvek na živobytí (rozhodnutí ÚP ČR ze dne 28. 2. 2023), proto nemohl být žalobci přiznán doplatek na bydlení dle § 33 odst. 2 věta první zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 111/2006 Sb.“). Správní orgán proto postupoval dle věty druhé tohoto ustanovení, a posuzoval, zda příjem žalobce a osoby společně posuzované po odečtení přiměřených nákladů na bydlení dle § 9 odst. 2 zákona přesáhl 1,3 násobek částky živobytí. Popsal konkrétní výpočet částky živobytí, která v daném případě činí celkem 9 704 Kč, 1,3 násobek této částky činí 12 615 Kč. Popsal příjem žalobce a společně posuzované osoby, kdy celkový vypočtený průměrný příjem v rozhodném období činil 22 770 Kč, ten byl dále snížen o přiměřené náklady na bydlení dle § 9 odst. 2 zákona v maximální výši, tedy 35 % příjmu (7 970 Kč), což činí 14 800 Kč; příjem po odečtení přiměřených nákladů na bydlení ve výši 14 800 Kč byl porovnán s 1,3 násobkem částky Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

živobytí (12 615 Kč) a vzhledem k tomu, že příjem byl po odečtení přiměřených nákladů na bydlení vyšší než 1,3 násobek živobytí, nemohl být žalobci doplatek přiznán ani dle ust. § 33 odst. 2 věty druhé zákona.

7. V zákoně není opora pro postup, aby od příjmu byly odečteny odůvodněné náklady na bydlení. Pokud žadatel nedosáhne na příspěvek na živobytí z důvodu vysokých příjmů, umožňuje zákon fakultativně přiznat žadateli doplatek na bydlení v případě příjmu dosahujícího maximálně 1,3 násobku částky živobytí. Vzhledem k tomu, že je alternativní podmínka vzniku nároku vázána na nárok na příspěvek na živobytí, vychází se při zjišťování příjmů a částky živobytí z částek, které byly rozhodné pro příspěvek na živobytí, tedy se započte příjem po odečtení přiměřených nákladů na bydlení do výše 30/35 % příjmu. Odůvodněné náklady na bydlení jsou zohledňovány v podmínce pro nárok na dávku dle § 33 odst. 1 zákona a ve výpočtu výše dávky, není tedy důvodu, aby byl zohledňován v podmínkách pro nárok dle § 33 odst. 2 zákona, které se váží k příspěvku na živobytí. Zákon rovněž neumožňuje pro posouzení vzniku nároku započítat skutečné náklady na bydlení.
8. Byl přesvědčen, že výpočet částky živobytí a příjmu žalobce a společně posuzované osoby byl jednoznačně vysvětlen a proveden v souladu se zákonem, přičemž žalobce nesplňuje podmínky nároku na dávku. S ohledem na uvedené skutečnosti žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

IV. Obsah správního spisu

9. Ze správního spisu soud zjistil, že dne 31. 1. 2023 žalobce podal žádost o dávku pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení, ve které jako společně posuzovanou osobu uvedl svoji matku, k tomu doložil doklady týkající se příjmů a nákladů na bydlení.
10. Prvostupňovým rozhodnutím ze dne 28. 2. 2023 rozhodl správní orgán I. stupně na základě žádosti žalobce ze dne 31. 1. 2023 o nepřiznání dávky doplatek na bydlení žalobci. V odůvodnění poukázal na § 2 odst. 2 písm. b), § 33 odst. 1 písm. b), § 33 odst. 2 a odst. 6 zákona č. 111/2006 Sb. Zjistil, že společně posuzované osoby (žalobce a jeho matka) se dlouhodobě zdržují v ubytovně, cena za pokoj činí od 1. 1. 2023 částku 17 050 Kč za měsíc, v rozhodném období říjen – prosinec 2022 žalobce obdržel tyto příjmy: invalidní důchod ve výši 8 692 Kč měsíčně + příjem ze závislé činnosti 5 703 Kč měsíčně, v prosinci 2022 též příjem z výkonu veřejné funkce 3 846 Kč, společně posuzovaná osoba – matka žalobce obdržela v rozhodném období starobní důchod ve výši 16 852 Kč měsíčně, s odkazem na § 9 odst. 1 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb. správní orgán I. stupně stanovil příjem ve výši 22 770 Kč, shledal, že částka živobytí činí (při zohlednění potřeby dietního stravování žalobce) 9 704 Kč (matka 4 470 Kč + žalobce 4 040 Kč + 1 194 Kč). Nárok na příspěvek na živobytí za leden 2023 nevznikl z důvodu vysokých příjmů, následně přistoupil k posouzení nároku na doplatek na bydlení. Výpočet v daném případě představuje částka příjmu všech společně posuzovaných osob mínus přiměřené náklady na bydlení (tj. odůvodněné náklady na bydlení, nejvýše však do výše 30 %, a v hlavním městě Praze do výše 35 % příjmu osoby nebo společně posuzovaných osob), což musí být méně než 1,3 násobek částky živobytí všech osob, tedy konkrétně 22 770 Kč – 7 970 Kč (přiměřené náklady na bydlení – 35 % příjmu) = 14 800 Kč – to je vyšší než částka živobytí společně posuzovaných osob 9 704 Kč. $1,3 \times 9\,704\text{ Kč} = 12\,615\text{ Kč}$. Vzhledem k tomu, že částka příjmu 14 800 Kč je vyšší než 1,3 násobek částky živobytí ve výši 12 615 Kč, žalobci nevznikl nárok na dávku pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

11. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 27. 3. 2023 odvolání, kde uplatnil obdobné námitky, jako v žalobě.
12. V napadeném rozhodnutí ze dne 16. 5. 2023 žalovaný shrnul obsah spisové dokumentace, zjistil, že žalobci byl rozhodnutím ze dne 28. 2. 2023 č.j. 7376/2023/AAF nepřiznán příspěvek na živobytí, správní orgán I. stupně na tomto základě postupoval dle § 33 odst. 2 věty druhé zákona č. 111/2006 Sb. tj. zkoumal, zda příjem žalobce a společně posuzované osoby nepřesáhl 1,3 násobek částky živobytí těchto osob. Měl za to, že správní orgán I. stupně správně stanovil částku živobytí podle § 24 odst. 1 písm. g) zákona č. 111/2006 Sb., kdy částka živobytí osoby činí částku existenčního minima, popřípadě zvýšenou o částky uvedené v § 25 - 30, tj. 3 130 Kč + 1 194 Kč částka zvýšená z důvodu dietního stravování dle § 29 zákona + 273 Kč částka zvýšená za pohledávky a nároky dle § 27 odst. 1 písm. b) zákona + 273 Kč částka zvýšená za majetek podle § 26 odst. 1 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb. + 364 Kč částka zvýšená za výdělečnou činnost dle § 25 zákona. Shledal, že částka živobytí žalobce tak činí 5 234 Kč, částka živobytí společně posuzované osoby – matky žalobce činí 4 470 Kč, částka živobytí společně posuzovaných osob tak činí 9 704 Kč. Příjem společně posuzovaných osob činí 22 770 Kč, kdy tento příjem je složen z důchodu poskytovaného v rámci důchodového pojištění, konkrétně u žalobce z invalidního důchodu ve výši 8 692 Kč měsíčně (který se započte ze 70 %) a u společně posuzované osoby – matky žalobce ze starobního důchodu ve výši 16 852 Kč měsíčně (který se započte ze 70 %), dále je tento příjem tvořen příjmem z pracovní činnosti, který se započte ze 70 %, a činí tak 3 992,10 Kč a 2 692,20 Kč, celkový vypočtený průměrný příjem žalobce za rozhodné období činí 10 973,50 Kč a celkový vypočtený průměrný příjem společně posuzované osoby za rozhodné období činí 11 796,40 Kč, celkový vypočtený průměrný příjem obou těchto osob za rozhodné období činí 22 770 Kč. Správní orgán I. stupně správně příjem společně posuzovaných osob snížil o přiměřené náklady na bydlení podle ust. § 9 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb., výše příjmu společně posuzovaných osob pro účely posouzení splnění podmínek uvedených v § 33 odst. 2 věty druhé zákona tak činí 14 800 Kč (tedy částku 22 770 Kč sníženou o částku 7 970 Kč, což je 35 % příjmu společně posuzovaných osob). Žalovaný dospěl k závěru, že žalobci nevzniká nárok na doplatek na bydlení v souladu s § 33 odst. 2 věty druhé zákona č. 111/2006 Sb., neboť příjem společně posuzovaných osob ve výši 14 800 Kč je vyšší než 1,3 násobek částky živobytí společně posuzovaných osob ve výši 12 615 Kč (1,3 x 9 704 Kč).

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

13. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; dále jen "s.ř.s."). Při přezkoumávání vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). Po provedeném řízení dospěl soud k závěru, že **žaloba není důvodná**.
14. Soud ve věci rozhodl bez jednání, protože s tímto postupem vyslovili souhlas účastníci ve smyslu ust. § 51 odst. 1 s.ř.s.
15. Doplatek na bydlení představuje dle § 4 odst. 1 písm. b) zákona č. 111/2006 Sb. jednu z dávek systému pomoci v hmotné nouzi. Daný zákon upravuje dva typy dávek k zajištění základních životních podmínek fyzických osob, a to dávky měsíčně se opakující (příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení) a dávky jednorázové označované souhrnně jako dávka mimořádné okamžité pomoci. Příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení jsou základními Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

prostředky k zajištění osob nacházejících se v hmotné nouzi. Jedná se o dávky obligatorní, tedy takové, na které vzniká nárok splněním podmínek stanovených zákonem.

16. Podle § 33 odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb. *nárok na doplatek na bydlení má vlastník bytu, který jej užívá, nebo jiná osoba, která užívá byt na základě smlouvy, rozhodnutí, nebo jiného právního titulu, jestliže by po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení snížených o příspěvek na bydlení podle jiného právního předpisu byl a) příjem vlastníka bytu nebo jiné osoby, která užívá byt, zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí nižší než částka živobytí osoby (§ 24), nebo b) příjem společně posuzovaných osob zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí nižší než částka živobytí společně posuzovaných osob (§ 24); právní titul k užívání bytu je přitom nezbytné prokázat písemným dokladem, přičemž předložení čestného prohlášení k tomuto účelu nestačí.*
17. Podle § 33 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb. *podmínkou nároku na doplatek na bydlení je získání nároku na příspěvek na živobytí. Doplatek na bydlení lze přiznat s přihlédnutím k jejím celkovým sociálním a majetkovým poměrům také osobě, které příspěvek na živobytí nebyl přiznán z důvodu, že příjem osoby a společně posuzovaných osob přesáhl částku živobytí osoby a společně posuzovaných osob, ale nepřesáhl 1,3násobek částky živobytí osoby a společně posuzovaných osob.*
18. Podle § 21 odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb. *nárok na příspěvek na živobytí má osoba v hmotné nouzi podle § 2 odst. 2 písm. a), jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí posuzovaných osob.*
19. Podle § 9 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb. *příjem osoby nebo společně posuzovaných osob se pro účely příspěvku na živobytí rozumí příjem podle odstavce 1 snížený o přiměřené náklady na bydlení; za přiměřené náklady na bydlení se pro účely tohoto zákona považují odůvodněné náklady na bydlení (§ 34), nejvýše však do výše 30 %, a v hlavním městě Praze do výše 35 % příjmu osoby nebo společně posuzovaných osob. Do odůvodněných nákladů na bydlení se pro účely příspěvku na živobytí započítávají v případech, kdy nelze zjistit přesnou výši těchto nákladů podle § 34, ale dotyčná osoba takové náklady prokazatelně vynakládá, náklady až do výše, která je v místě obvyklá, avšak maximálně do výše 75 % normativních nákladů na bydlení podle zákona o státní sociální podpoře.*
20. Soud konstatuje, že předmětem soudního přezkumu v projednávané věci je výše specifikované napadené rozhodnutí o nepřiznání dávky doplatku na bydlení, nikoli rozhodnutí týkající se dávky příspěvek na živobytí, byť mezi řízeními o těchto dávkách existuje určitá souvislost. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 20. 9. 2018 č.j. 10 Ads 369/2017-34: „[t]o, že podmínkou nároku na doplatek na bydlení je získání nároku na příspěvek na živobytí, neznamená, že by stačilo napadnout včasnou žalobou právě jen negativní rozhodnutí o doplatku na bydlení, kdykoli později se zmínit i o rozhodnutí ve věci příspěvku na živobytí, a založit tím soudu povinnost přezkoumat i negativní rozhodnutí o příspěvku na živobytí. Obě tato rozhodnutí, ačkoli spolu souvisejí, totiž jsou samostatnými správními akty, které mohou a mají být napadány u správního soudu samostatně a ve dvouměsíční lhůtě od jejich vydání. Rozhodnutí o příspěvku na živobytí tak není závazným podkladem rozhodnutí o doplatku na bydlení ve smyslu § 75 odst. 2 s. ř. s., které by soud mohl přezkoumat v rámci řízení o žalobě proti nepřiznání doplatku na bydlení“. Soud proto vycházel z toho, že o nároku žalobce na příspěvek na živobytí již bylo pravomocně rozhodnuto v jiném řízení, které není předmětem daného soudního řízení, a dále se proto zabýval výhradně přezkumem napadeného rozhodnutí o nepřiznání dávky doplatku na bydlení žalobci, a to v rozsahu žalobních námitek.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

21. V dané věci je rozhodná skutečnost, zda žalobci v příslušném období vznikl nárok na příspěvek na živobytí či nikoli, neboť podle toho lze rozlišit, zda mohl žalobce získat dávku pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení podle § 33 odst. 2 věty první zákona č. 111/2006 Sb., nebo podle § 33 odst. 2 věty druhé tohoto zákona. V tomto směru dospěly správní orgány ke shodnému závěru, že žalobci v rozhodném období nárok na příspěvek na živobytí nevznikl, k čemuž odkázaly na rozhodnutí ze dne 28. 2. 2023 č.j. 7376/2023/AAF, kterým žalobci nebyl příspěvek na živobytí přiznán, a to z důvodu vysokých příjmů; toto je v projednávané věci nesporné. Tato skutečnost s ohledem na výše citovaný § 33 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb. jednoznačně neumožňuje žalobci získat doplatek na bydlení dle věty první § 33 odst. 2 zákona, neboť daný nárok je primárně podmíněn právě získáním nároku na příspěvek na živobytí. Dle věty druhé § 33 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb. je ovšem možné predestřenou podmínku prolomit, jestliže příjem osoby a společně posuzovaných osob sice přesáhl částku živobytí osoby a společně posuzovaných osob, ale nepřesáhl 1,3 násobek částky živobytí osoby a společně posuzovaných osob. Pokud naopak příjem 1,3 násobek částky živobytí přesahuje, nelze doplatek na bydlení přiznat za žádných okolností.
22. Na základě uvedeného byl proto nárok žalobce na dávku pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení správními orgány posuzován podle § 33 odst. 2 věty druhé zákona č. 111/2006 Sb., správní orgány tedy zkoumaly, zda příjem žalobce a společně posuzované osoby (matky žalobce) nepřesáhl 1,3 násobek částky živobytí žalobce a společně posuzované osoby.
23. Částka živobytí společně posuzovaných osob byla správními orgány stanovena ve výši 9 704 Kč, a to v případě žalobce dle § 24 odst. 1 písm. g) zákona č. 111/2006 Sb., kdy částka živobytí osoby byla stanovena na 5 234 Kč, a v případě společně posuzované osoby (matky žalobce) dle § 24 odst. 1 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb., kdy částka živobytí matky žalobce byla stanovena na 4 470 Kč. Pokud jde o 1,3 násobek výše uvedené částky živobytí společně posuzovaných osob, ten dle závěru správních orgánů činil 12 615 Kč; k tomu soud nemá žádné výhrady.
24. Žalobce byl v rozhodném období (tj. v souladu s § 10 odst. 2 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb. v období měsíců říjen až prosinec 2022), příjemcem invalidního důchodu ve výši 8 692 Kč měsíčně, příjemcem příjmu ze závislé činnosti ve výši 5 703 Kč měsíčně a v prosinci 2022 prokázal příjem za výkon veřejné funkce ve výši 3 846 Kč, společně posuzovaná osoba byla ve stejném rozhodném období příjemkyní starobního důchodu ve výši 16 852 Kč měsíčně. Tyto příjmy společně posuzovaných osob se v souladu s § 9 odst. 1 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb. započtou ve výši 70 % příjmů, tj. průměrný měsíční příjem žalobce a společně posuzované osoby v rozhodném období činí 22 770 Kč. Otázkou je, zda tento příjem žalobce a společně posuzované osoby má být snížen o přiměřené náklady na bydlení podle § 9 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb.
25. Podle komentáře Zákona o pomoci v hmotné nouzi: Praktický komentář, Wolters Kluwer, Pavelková, Grunerová, Beck, k § 33: „Jedině v případě, že příspěvek na živobytí nebyl osobě přiznán z důvodu, že měla vysoký příjem, resp. její příjem (příjem společně posuzovaných osob) přesáhl částku živobytí, může této osobě nárok na doplatek na bydlení vzniknout i bez nároku na příspěvek na živobytí. A to pouze za předpokladu, pokud tento příjem sice přesáhne částku živobytí, avšak nepřesáhne 1,3 násobek částky živobytí osoby (společně posuzovaných osob). Použití tohoto pravidla je vázáno na poměrně široké správní uvážení. Pro zjištění 1,3 násobku částky živobytí osoby (společně posuzovaných osob) se počítá s částkou živobytí, která byla určena

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

pro nárok na příspěvek na živobytí podle § 24. Taktéž příjem se pro tento případ započítává z příspěvku na živobytí, tzn. snížený o přiměřené náklady na bydlení (srov. § 9 odst. 2 a 3).“

26. Tento výklad zastává též judikatura Nejvyššího správního soudu (srov. například rozsudek ze dne 24. 1. 2019, č. j. 7 Ads 396/2018-27). Soud v této souvislosti shledal správným výpočet správních orgánů, které uvedly, že výpočet představuje částku příjmu všech společně posuzovaných osob mínus přiměřené náklady na bydlení, což musí být méně než 1,3 násobek částky živobytí všech osob, tedy konkrétně 22 770 Kč - 7 970 Kč = 14 800 Kč. Správní orgán I. stupně a následně i žalovaný tak dospěli ke správnému závěru, že částka 14 800 Kč je vyšší než 1,3 násobek částky živobytí ve výši 12 615 Kč, a žalobci tedy nevznikl nárok na dávku pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení. Žalovaný žádné pochybení správního orgánu I. stupně neshledal.
27. Žalobce se v žalobě domáhal zohlednění tzv. odůvodněných nákladů na bydlení, takový postup ale není v souladu se zákonem. V rozsudku ze dne 27. 6. 2018, č. j. 6 Ads 20/2018-32, a ze dne 24. 1. 2019, č. j. 7 Ads 396/2018-27 Nejvyšší správní soud vysvětlil, že: *„[z]ákon o pomoci v hmotné nouzi rozlišuje mezi odůvodněnými náklady na bydlení (§ 34) a přiměřenými náklady na bydlení. Za přiměřené náklady na bydlení jsou dle § 9 odst. 2 zákona považovány odůvodněné náklady na bydlení, avšak pouze do výše 30 % příjmu osoby nebo společně posuzovaných osob, resp. 35 % v hlavním městě Praze. Pro účely zákona o pomoci v hmotné nouzi se přitom zohledňuje příjem, který je snížen o odůvodněné náklady na bydlení, avšak pouze do výše přiměřených nákladů na bydlení. Jinými slovy, jsou-li odůvodněné náklady na bydlení vyšší než přiměřené náklady na bydlení, k rozdílu se při stanovení příjmu nepřiblíží. Příjem vypočtený podle § 9 odst. 2 zákona tak nepředstavuje reálný příjem osoby, jak mylně dovozuje stěžovatelka, ale výsledek matematické operace zohledňující právní úpravu v § 9 odst. 1 a 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Pro posuzování nároku na dávky dle zákona o pomoci v hmotné nouzi proto nelze vyjít z představy, že nárok na dávky má ten, jehož výdaje na bydlení jsou vyšší než jeho příjmy, ale je nutné postupovat dle příslušných ustanovení, která výpočet „příjmů“ a „výdajů“ specifickým způsobem upravují. Prosté srovnání odůvodněných nákladů na bydlení a příjmů všech společně posuzovaných osob v rodině stěžovatelky tak nemůže automaticky bez dalšího vést k přiznání doplatku na bydlení.“*
28. Odůvodněné náklady na bydlení by byly v řízení o doplatku na bydlení zkoumány jedinečně za předpokladu, že by na něj měl žalobce nárok, tj. hrály by roli při stanovení konkrétní výše doplatku. Naopak pro účely příspěvku na živobytí počítá zákon č. 111/2006 Sb. s tzv. přiměřenými náklady na bydlení, které představují maximálně 35 % průměrného měsíčního příjmu (zde tedy 35 % z 22 770 Kč). Přiměřené náklady na bydlení (viz § 9 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb.) a odůvodněné náklady na bydlení (viz § 34 daného zákona) jsou dva rozdílné pojmy dle zákona č. 111/2006 Sb., a nelze je tudíž zaměňovat.
29. Související žalobní námitky stran nutnosti porovnání příjmu společně posuzovaných osob s odůvodněnými náklady na bydlení jsou proto nedůvodné. Nic nenasvědčuje žalobcovým závěrům, dle kterých je třeba se odchýlit od znění ustanovení § 33 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb. v souladu s nálezem Ústavního soudu ze dne 4. 2. 1997 sp. zn. Pl. ÚS 21/96. Podle tohoto nálezu je nutno rozlišovat případy, ve kterých lze soulad ustanovení právního předpisu s ústavním pořádkem zabezpečit jeho ústavně konformní interpretací a kdy tak učinit nelze a je nutno přistoupit k jeho zrušení. V projednávaném případě však soud neshledal, že by ustanovení § 33 odst. 2 věty druhé zákona č. 111/2006 Sb. bylo v rozporu s ústavním pořádkem, postup nastíněný ve zmiňovaném nálezu se proto neuplatní.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

30. S ohledem na výše uvedené soud shledal, že napadené rozhodnutí je v souladu se zákonem, neboť žalobce ani po zohlednění přiměřených nákladů na bydlení podmínky vzniku nároku na doplatek na bydlení dle § 33 odst. 2 věty druhé zákona č. 111/2006 Sb. nesplňuje, žalovaný též adekvátně a uceleně reagoval na odvolací námitky žalobce, které dostatečným způsobem vyvrátil. Zásadní požadavek žalobce, aby při posouzení podmínek pro vznik nároku na doplatek na bydlení správní orgány zohlednily náklady odůvodněné, není v souladu se zákonem a není možné mu vyhovět, jak ostatně zdejší soud ve věci žalobce již opakovaně judikoval (rozsudky ze dne 24. 3. 2022 č.j. 2 Ad 17/2020-45, č.j. 2 Ad 19/2020-31 a č.j. 2 Ad 27/2020-34, rozsudek ze dne 13. 4. 2022 č.j. 19 Ad 11/2020-37, rozsudek ze dne 15. 6. 2022 č.j. 4 Ad 20/2020-28). K tomu soud rovněž poukazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2023 č.j. 5 Ads 206/2022-49, kde žalobce v kasační stížnosti uplatnil téměř identickou argumentaci, jako v předmětné žalobě, přičemž kasační stížnost byla odmítnuta pro nepřijatelnost, a to s odkazem na rozsudek NSS ze dne 23. 6. 2023 č.j. 5 Ads 132/2022-23.
31. Ze všech výše uvedených důvodů soud žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.
32. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 a 2 s.ř.s. Žalobce neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému nenáleží podle zákona.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 2. května 2024

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.